

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 10P/121/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6921201842
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Csank
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2022:6921201842.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudcom JUDr. Petrom Csankom v právnej veci maloletej H. H., nar. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov, matky I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. Y. X, otca Z. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., časť Q. W. N., dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, za účasti Z. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. Y. X, O. G., nar. XX.XX.XXXX, G. S. Y. X a za účasti Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota na nariadenie ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd zrušuje náhradnú osobnú starostlivosť, ktorá bola nad maloletou H. H., nar. XX.XX.XXXX určená rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. XP/XX/XXXX-XX L. O. XX.XX.XXXX.

II. Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť nad maloletou H. H., J. XX.XX.XXXX s tým, že maloletá bude umiestnená v V. U., J. Š. H. X, XXX XX X..

III. Matka maloletého dieťaťa I. G., nar. XX.XX.XXXX je povinná prispievať na výživu maloletej H. H., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrené, nepľnoleté dieťa určeného podľa osobitného zákona, vždy do 20.-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet V. U., J. Š.Y. H. X, XXX XX X., počnúc právoplatnosťou tohoto rozsudku.

IV. Otec maloletého dieťaťa Z. H., nar. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletej H. H., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrené, nepľnoleté dieťa určeného podľa osobitného zákona, vždy do 20.-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet V. U., J. Š. H. X, XXX XX X., počnúc právoplatnosťou tohoto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 10P/65/2021-75 zo dňa 12. júla 2022 súd začal z úradnej povinnosti konanie o uloženie opakovaného výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine nad mal. H. H..

2. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota podal dňa 29. 07. 2022 na súd návrh na vydanie neodkladného opatrenia. Uviedol, že „Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota číslo 2P/47/2010 zo dňa 19.01.2011. právoplatný dňa 28.02.2011 bola maloletá H. H. J. XX.XX.XXXX zverená do starostlivosti starých rodičov Z. a O. G., bytom S. Y. X. Z dôvodu opakovaných výchovných problémov bola maloletá umiestnená v V. U. X. J. L. V. N. V. N. pod sp.zn. XXP/XX/XXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, právopl. 08.02.2022- výchovné opatrenie za účelom prevýchovy. Zo záverov správy zo dňa 30.06.2022 došlej z V. U. X. uvádzame, že adaptácia maloletej prebehla s menšími problémami. Maloletá je

zaradená do 1.A. ročníka trojročného odboru - krajčír - dámske odevy SOŠ. Jej prístup k povinnostiam je premenlivý, skôr povrchný. Slabú iniciatívu prejavuje aj na odbornom výcviku, snaží sa vyhýbať činnostiam, hľadá si výhovorky. Školské pomôcky nemá na poriadku. Pri práci potrebuje neustálu pozornosť až kontrolu. Odmieťa sa zúčastňovať vyučovania, dáva prednosť riešeniu súkromných vecí a vzťahov s inými dievčatami sa preto dostáva do častého konfliktu. V správaní bola hodnotená známku 3. O nápravu svojho správania sa nesnaží. Aj napriek upozorneniam vychovávateľom je vulgárna a drzá. Chce mať v kolektíve dominantné postavenie. Maloletá má tiež negatívne hodnotenia za hádky a bitky s inými dievčatami, nerešpektovania pokynov a neplnenie si povinností. S matkou a starými rodičmi je iba v sporadickom kontakte. Reedukačný proces u maloletej nepriniesol želanú zmeny a preto reedukačné centrum odporúča naďalej zotrvať v ich zariadení. Výchovné opatrenie nespĺnilo účel, na ktorý bolo nariadené. Poukazujúc na skutočnosť, že výkon výchovného opatrenia v zariadení končí dňom 08.08.2022 je potrebné bezodkladne upraviť pomery maloletej, konanie vo veci opakovaného výchovného opatrenia je začaté avšak zatiaľ neprebehlo, orgán SPODaSK žiada súd o vydanie neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti o mal. H. H. nar.XX.XX.XXXX, ktorým by naďalej zotrvala v zariadení až do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci opakovaného výchovného opatrenia. L. - V. U. X., J. Š. H. X, XXX XX, X., F. XXXXXXXXX s jej zotrvaním súhlasí a odporúča ho.

3. Súd uznesením č. k. 10P/65/2021-88 zo dňa 02. 08. 2022 nariadil, aby bola mal. H. H., nar. XX. XX. XXXX zverená do starostlivosti právnickej osoby V. U. X., J. Š. H. X, XXX XX X., F.: XXXXXXXXX, do doby rozhodnutia vo veci opakovaného výchovného opatrenia.

4. Podaním zo dňa 11. 08. 2022 podala matka I. G. podanie, v ktorom uviedla, že dcéra H. H. je na prázdninách u nej, správanie dcéry sa zmenilo, učí sa, pomáha jej, neberie lieky, ktoré brala v reedukačnom centre. Jej stará mama ju nechce, preto žiadala, aby jej dcéra bola zverená do osobnej starostlivosti.

5. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že netrvá na uložení výchovného opatrenia, ale žiadajú, aby bola nad maloletou nariadená ústavná starostlivosť, a to naďalej v V. U., J. Š. H. X, XXX XX X.. Je to aj pranie maloletej, chce si tam dokončiť vzdelanie, zariadenie s tým súhlasí.

6. Otec maloletej sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnil, nepožiadal o odročenie pojednávania, preto súd postupoval podľa § 31 Civilného mimosporového poriadku v spojitosti s § 180 Civilného sporového poriadku a rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti otca maloletej.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s uznesením o začatí konania, rodným listom dieťaťa, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobotě, správou V. U. I. X., vyjadrením matky, výsluchom starých rodičov, stanoviskom Okresnej prokuratúry a obsahmi spisov Okresného súdu Rimavská Sobotá sp. zn. 2P/47/2010 a 10P/65/2021.

8. Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobotá č. k. 2P/47/2010-56 zo dňa 19. 01. 2011 súd rozhodol: „Súd mení rozsudok Okresného súdu v Rimavskej Sobotě, č. k. 7P/134/2009 zo dňa 08.12.2009 nasledovne: Súd maloleté deti H. a F. H. zveruje do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom - starým rodičom Z. G., nar. XX.XX.XXXX a O. G., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom S. Y. Č..X, ktorí sú povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok majú iba v bežných veciach. Matka je povinná prispievať na výživu maloletých detí H. a F. H. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima, na každé dieťa, určeného podľa osobitného zákona, vždy do 15.dňa v mesiaci, vopred k rukám starým rodičom, počnúc dňom 01.03.2010. Nedoplatok na výživnom od 01.03.2010 do 31.01.2011, t.j. za 11 mesiacov v sume 558,20 € je matka povinná vyrovnať do 31.07.2011. Otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí H. a F. H. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima, na každé dieťa, určeného podľa osobitného zákona, vždy do 15.dňa v mesiaci, vopred k rukám starým rodičom, počnúc dňom 01.03.2010. Nedoplatok na výživnom od 01.03.2010 do 31.01.2011, t.j. za 11 mesiacov v sume 558,20 € je otec povinný vyrovnať do 31.07.2011.

9. Rozsudkom tun. súdu č. k. 10P/65/2021-62 zo dňa 14. 12. 2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 08. 02. 2022 súd rozhodol, že nariaďuje maloletej H. H., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - zabezpečenie odbornej pomoci maloletému dieťaťu pobytom v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,

ktorého výkon sa bude realizovať v V. U. X., J. Š. H. X, XXX XX X., F.: XXXXXXXXX. Uznesením č. k. 10P/65/2021-88 zo dňa 02. 08. 2022 nariadil, aby bola mal. H. H., nar. XX. XX. XXXX zverená do starostlivosti právnickej osoby V. U. X.Č., J. Š. H. X, XXX XX X., F.: XXXXXXXXX, O. doby rozhodnutia vo veci opakovaného výchovného opatrenia.

10. Reedukačné centrum Levoča podalo na súd dňa 21. 09. 2022 správu o mal. H. H., v ktorom uviedlo, že vzhľadom na doterajší priebeh reedukácie, ktorý zatiaľ nepriniesol požadované zmeny v správaní H., odporúčajú zotrvanie H. v zariadení aj vzhľadom na to, že H. sama prezentuje, že chce, aby jej bola nariadená ústavná starostlivosť.

11. Matka maloletej na pojednávaní dňa 4. 10. 2022 uviedla, že mala dcéru pri sebe, ale dcéra zmenila svoje správanie a začala sa správať tak, že sa bála o ňu, aby neotehotnela. Preto súhlasila s tým, aby dieťa zotrvalo v ústavnom zariadení.

12. Stará matka a starý otec maloletej, ktorým bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti na pojednávaní dňa 08. 11. 2022 uviedli, že navrhujú zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť, nakoľko oni sú už starí a nezvládajú výchovu dieťaťa, nemajú námietky voči nariadeniu ústavnej starostlivosti.

13. Zástupca okresnej prokuratúry na pojednávaní uviedol, že s návrhom súhlasí a pripája sa k navrhovateľovi, aby bola nariadená ústavná starostlivosť nad maloletou.

14. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

15. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

16. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

17. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

19. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

20. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

21. Nariadenie ústavnej starostlivosti je krajnou formou náhradnej starostlivosti o maloleté deti. Predpokladá nielen vážne ohrozenie alebo narušenie výchovy dieťaťa, ale aj zistenie, že iné výchovné opatrenia k náprave nevedli. Pri nariadení ústavnej výchovy treba veľmi starostlivo uvážiť, či je výchova dieťaťa tak vážne narušená, že je nevyhnutné nariadením ústavnej výchovy zasiahnuť do života dieťaťa;

nariadenie ústavnej výchovy by malo byť výnimkou. Ak ide o situáciu, keď výchova dieťaťa nie je síce narušená, ale záujem maloletého nevyhnutne vyžaduje zabezpečenie jeho výchovy, je žiaduce, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť až potom, keď iné riešenie, najmä zverenie dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča, zverenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo jeho osvojenie, neprichádza do úvahy (R 50/1985). Za vážne ohrozenie výchovy maloletého dieťaťa možno považovať taký stav, keď jeho výchova nie je síce ešte narušená, je však reálna možnosť jej narušenia, spočívajúca najmä v závadnom rodinnom prostredí, v nedostatku mravnej a výchovnej spôsobilosti rodičov (napr. rodičia sa dopúšťajú trestnej činnosti, ohrozovania mravnej výchovy mládeže, sú psychicky narušení a pod.). Za vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa súdy považujú jeho sústavné záškoláctvo, častejšie dopúšťanie sa drobných krádeží a poškodzovania cudzej veci, predčasný pohlavný život, úteky z domu, požívanie alkoholických nápojov, fetovanie a pod. (R 21/1990).

22. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že zákonné predpoklady pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou sú splnené. Starí rodičia maloletej navrhli zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť, nakoľko už nezvládajú výchovu maloletej, matka súhlasila so zotrvaním v ústavnom zariadení. Maloletú teda nemožno v súčasnosti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti ani do pestúnskej starostlivosti inej osoby, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť alebo pestúnsku starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Súčasne je výchova maloletej vážne ohrozená, podľa správy V. U. X., reedukácia nepriniesla požadované zmeny v správaní maloletej, nariadené výchovné opatrenie svoj účel nespĺnilo. Vzhľadom k uvedenému preto súd musel postupovať podľa § 54 ods. 2 a nad maloletou nariadiť ústavnú starostlivosť ako jedinú v súčasnosti možnú a vhodnú formu náhradnej starostlivosti, pričom pri rozhodovaní zohľadnil najlepší záujem maloletej zahŕňajúci úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie, ako aj bezpečie a stabilitu prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochranu dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa.

23. Súd súčasne podľa § 62 a § 81 Zákona o rodine uložil rodičom maloletej povinnosť prispievať na jej výživu sumou vo výške 30% zo sumy životného minima, na neplnoleté, nezaopatrené dieťa, vždy do 20.-dňa v mesiaci, vopred na účet V. U., J. Š. H. X, X., a to vždy do 20.-teho dňa toho ktorého mesiaca počnúc právoplatnosťou rozsudku. Pri rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že rodičia maloletej sú nezamestnaní a poberajú len dávky v hmotnej núdzi.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rimavská Sobota. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).